

Ilmub üks kord kuus alates 1993. aastast

ISSN 1406-0698

Tänases numbris :

- ⇒ 14. oktoober
Rahvusvaheline Standardipäev
seekord deviisi all
"STANDARDID IGAPÄEVAELUS"
- ⇒ Standardiamet sai EA liikmeks
- ⇒ Esimesed Euroopa pakendistandardite
kavandid valmis arvamusküsitluseks
- ⇒ Uued ISO, CEN ja Eesti standardid
- ⇒ CEN standardite kavandid arvamusküsitluseks
- ⇒ EVS Teataja tellimine 1999. aastaks

RAHVUSVAHELISE STANDARDIPÄEVA LÄKITUS

14.OKTOOBER 1998

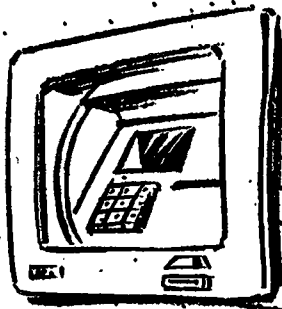
STANDARDID IGAPÄEVAELUS

Igapäevaelu on erakordselt raske ette kujutada ilma standarditeta, kuigi tavaliselt ei mõtle me standarditele enne kui nende puudumine tekitab ebamugavusi.

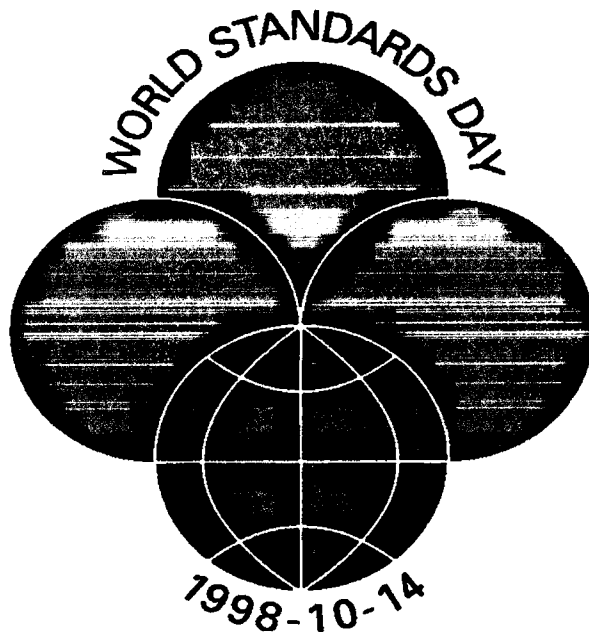
Võtke ükskõik milline stsenaarium ja teid paneb imestama, kui palju standardid toetavad igapäevaelu.

Alates teie ärkamisest hommikul ning edasi kogu päeva vältel aitavad standardid mingil viisil kujundada teie päeva muutes seda lihtsamaks, mugavamaks, ohutumaks ning käepärasemaks.

Kujutage näiteks ette, et te ei saa sularahaautomaadist raha kätte, kuna teie pangakaart on liiga suur ja lihtsalt ei mahu automaadi pilusse; kujutage ette patareid, mis ei mahu ühegi teie elektririista sisse; kauplusi ilma võt-koodideta kaupade hinna määramiseks ja arvestamiseks; kujutage ette internetti ilma standardiseeritud aadressideta.

Tõsiasi on, et päev ilma standarditeta on mõeldamatu. Tänapäeva maailmas, kus me vajame kiiret ja tõhusat kommunikatsiooni, nõuame me elektrooniliste seadmete kokkusobivust ja vahetatavust. Me tahame, et nii tööriistad, tarbekaubad kui ka kõik muud tooted oleksid odavad, kergesti käsitsetavad ja parima kvaliteediga. Järelikult on rahvusvahelised standardid

absoluutselt vajalikud ehkki enamasti on nad märkamatud ja iseenesest-mõistetavad. Kui need täidavad oma eesmärgi, olete te rõõmsad, et standardid on olemas, kuid mõte, et rahvusvahelised standardid kaitsevad teid, on teile vaevalt pähe tulnud. "Inimesele tänavalt" on standard nagu etalon või mudel, millega saab võrrelda objekte või tegevusi. Need annavad tarbijale kriteeriumid otsustamiseks kvaliteedi üle ja kindlad kokkusobivuse ja asendatavuse garantiid.

Olgu see standard telefonivõrkude globaalseks ühendamiseks, standard meditsiiniseadmete elektromagnetiliseks kokkusobivuseks või standard, mis aitab firmal pakkuda kvaliteetset ja keskkonnasõbralikku teenust.

Rahvusvahelised standardid on igapäevaelu selgrooks, nad parandavad ja kindlustavad elu kvaliteeti kaavitades ohutust, inimese tervist ja keskkonnakaitset.

Standardid on nii kasulikud ja vastavad igapäevaelu vajadustele, kuna nad

põhinevad igapäevaelu enda kogemustel ja neid koostatakse erinevatel elualadel tegutsejate vajaduste põhjal. Need on töötavad kompromissid üha kiiremini areneva tehnoloogia ja majanduslike piirangute vahel.

Rahvusvahelised standardid on konsensusel põhinevad dokumendid, mis on rahvuslikul või regionaalsel tasandil vabatahtlikult kasutusele võetud.

ISO, IEC ja ITU, kelle standardimisvaldkonnad täiendavad üksteist, moodustavad paindliku vabatahtlike rahvusvaheliste kokkulepete süsteemi. Avaldatud rahvusvahelise standardi või soovitusena aitavad need kokkulepped saavutada tehnoloogia kokkusobivust

kogu maailmas.

Kui masinad, süsteemid ning seadmed töötavad hästi koos, võib paljudel juhtudel selle eest tänulik olla rahvusvahelistele standarditele, isegi kui ainult vähesed oskavad seda tähele panna.

Standardid on koostatud vastavalt igapäevaelu vajadustele. Kolme rahvusvahelise standardiorganisatsiooni tööprogrammid on koostatud eesmärgiga hoolitseda homse päeva standardite vajaduse eest pidevalt muutuva tehnoloogia arengu tingimustes igapäevaelu väljakutsete rahuldamiseks.

Bernark H.Falk

Liew Mun Leong

Pekka Tarjanne

TANDARDIPÄEVA TERVITUS

Käesoleva aasta rahvusvahelise standardipäeva deviisiks on kuulutatud "Standardid igapäevaelus".

Kolme põhilise rahvusvahelise standardiorganisatsiooni ISO, IEC ja ITU juhtide sellekohases läkituses on küllaltki selgelt ja arusaadavalt kirjeldatud standardite tähtsust ja osa inimeste igapäevaelus ja olmes. Selge on see, et ega tunnetuslikult me ju ei mõtle sellele, et kõik mis tundub olevat loomulik ja lihtne nii olmes kui olmekaupades on saavutatud tänu standarditele.

Headmeelt võib tunda sellest, et ka Eestis näitab standardimisega tegelevate inimeste arv ja aktiivsus kasvutendentsi. Sellele on kindlasti kaasa aidanud küllaltki oluline rahvusvaheliste otsesidemete kasv erinevate

standardivate osapoolte vahel, samuti võimalus osaleda mitmesugustel regionaalsetel töökoosolekutel ja konverentsidel. Olulist osa progressi kiirendamisel kannab Standardiamet. Standardiosakond on oluliseks üksuseks standardipropaganda ja standardite väljatöötamise korraldamisel.

Standardiinfo kättesaamist vahendab edukalt EVS raamatukogu.

Uueks suunaks on WTO teabepunkti ellukutsumine, kes hakkab tegelema erialase infovahetusega asjastu vitatud maade ja Eesti vahel vältimaks tehniliste tõkete tekkimist kaubavahetuses.

Suurt abi loodame standardimistegevuse hoogustamiseks riigis PHARE rahvuslikest programmidest. Nimetatud programmid hõlmavad mitmesuguseid etappe – alates tehniliste komiteede loomisest kuni standardi väljaandmiseni, samuti terminoloogiaküsimuste lahen-

damist ja koolituskeskuse väljaarendamist.

Lühidalt kokku võttes võib öelda, et arvestades eraldatud minimaalseid rahalisi vahendeid on ära tehtud siiski küllaltki suur töö. Teha muidugi on veel meeletult rohkem. Pidades silmas tuleviku arengustsenaariume, julgen arvata, et lähiaastatel saavutab

standardimistegevus Eestis hüppeliselt uue taseme, sest teist teed ei ole meile lihtsalt antud.

Standardipäeva puhul tänan kõiki selle tegevuse eestvedajaid, töötajaid, kaasalõjaid ja toetajaid tehtud töö eest ning soovin jaksu edasiseks!

Arno Univer
EVS Peadirektor

***Jätkuvat edukat koostööd
soovib Standardiamet***

EESTI UUDISED

- Standardiamet kui Eesti rahvuslik akrediteerimisorgan võeti Euroopa akrediteerimisalase koostööfoorumi EA (European cooperation for Accreditation) liikmeks k.a juunis toimunud EA Peassambleel. Vt lk 9.
- 3. septembril k.a toimus Standardiametis kohtumine AS Eesti Näitused tegevdiriectori Siimu Loogmaga. Arutati Standardiameti osalemist 29.-31.oktoobril 1998 toimuvatel elamumessidel. Lepiti kokku, et elamumessidel tutvustatakse standardiinfo hankimise võimalusi, korraldatakse Eesti standardite müüki ning tutvustatakse elamumajanduses kasutatavate mõõtevahendite tüübikinnituse ning taatlemise nõudeid.
- 8. septembril toimus Majandusministeeriumis väliskaubandust käsitleva Phare projekti juhtnõukogu (steering committee) koosolek. Standardiametit hõlmab projekti osa, mis käsitleb Standardiametis Teabepunkti (Enquiry Point) loomist, kelle põhiülesandeks on vastata WTO TBT lepingu järgselt välisriikidest saabunud päringutele Eestis kehtivatest standarditest, tehnilistest õigusaktidest ja vastavushindamise protseduuridest. Nenditi, et see osa projektist on kulgenud edukalt. Koosolekul osalesid Endla Sandberg ja Teabepunkti töötaja Signe Ruut.
- 8. septembril toimus järjekordne Euroopa mänguasjade standardite (EN 71) tõlgete arutelu. Eesti on ühtlustanud EÜ mänguasjade ohutuse direktiivi Vabariigi Valitsuse määrusega ning käesoleval ajal on ettevalmistamisel direktiivi rakendamise toetuseks väljaantud Euroopa ühtlustatud standardite väljaandmine Eesti standarditena. Eesti standardite kavandeid ettevalmistavasse töögruppi kuuluvad Riina Piliste (Majandusministeerium), Helve Kütt (Tervisekaitseinspeksioon) ja Helge-Liis Munter (Päästeameti sertifitseerimisbüroo).

- Standardamet on vahendanud ISO/IEC 7816-5 registreerimisteenistuse kaudu esimese rakenduse väljatöötaja identifitseerimisnumbri (RID) firmale AB InTEch. Seni on EVS vahendanud magnetkaartide väljaandjate identifitseerimisnumbreid Eesti pankadele.

PRAQIII RAAMES

29. augustil - 4. septembril toimus Barcelonas 44. Rahvusvaheline Lihateaduse- ja Tehnoloogia Kongress, millel osales Lihaliidu tegevdirektor *pr Helle Koppel*.

7.-11. septembril toimus Pariisis FAO Codex Alimentarius Komisjoni Põhiprintsiipide Codex'i Komitee 13. istung, millel osales Eesti Toiduainetetööstuse konsultant *br Ahto Hunt*.

10.-11. septembril toimus Kopenhagenis CEN/TC 51 aastanõupidamine, millest võttis osa EVS/TK 2 esimees Tallinna Tehnikaülikooli ehitustootluse instituudi direktor *br Toomas Laur*.

18. septembril toimus Pariisis CEN/TC 174 plenaaristung, millel osales AS Epeks Tootmise juhatuses esimees *br Jüri Muldma*.

15. septembril 1998.a. toimus Genfis 21. ISO peassaamblee raames avatud sessioonist "Rahvuslikud standardiorganid 21. sajandil, millel osales EVS standardiosakonna juhataja *pr Endla Sandberg*.

16.-18. septembril toimus Genfis 21. ISO peassaamblee, millel osales EVS peadirektor *br Arno Univer*.

PHARE PRAQIII raames on 1998.a lõpus ja 1999.a alguses kavandatud Eestis läbi viia rida seminare:

- Seminar on Construction Product Directive (Ehitustoodete direktiiv)
- Responsibilities for Economic Operators – Consumer Products and Services (Tarbijakaitse)
- Seminar on Personal protective Equipment Directive 89/686/EEC (Isikukaitsevahendite direktiiv)
- Seminar on Pressure equipment, Simple Pressure Vessels (Surveanumad, lihtsad surveanumad)
- Seminar on Medical Devices (Meditsiinivahendid)
- Training of trainers – Voluntary Standardisation (Vabatahtlik standardimine)
- Training of Trainers – TC Secretaries and Technical Officers of NSB (Tehniliste komiteede sekretäride ja EVS töötajate koolitus)
- Conference in the Frame of the Quality Week (Konverents kvaliteedinädala raames)
- Workshop on the Compilation of Technical Files (Tehniliste dokumentide kogu nõuetekohasuse tõendamiseks)

Seminaride toimumise ajad ja kohad teatatakse siis, kui need on kindlaks määratud

RAHVUSVAHELISTE STANDARDITE DISKREETNE VÕLU STANDARDID IGAPÄEVAELUS

Rahvusvahelised standardid ümbritsevad meid ööpäevaringselt, ilma et me seda isegi märkaksime.

Rahvusvaheliste standardite võlu on nende diskreetsuses. Tõepoolest, ISO standardid on loomult tagasihoidlike ja märkamatuks tavaliselt diskreetselt tagaplaanil, vahel isegi nähtamatud, ent siiski alati kohal.

Enamik meist ei soovi kindlasti, et "tehnilised standardid" sekkuksid meie igapäevasesse ellu. See näeks välja, nagu oleks meie eksistents standardiseeritud, reglementeeritud ja unifikseeritud.

Ent inimene on vastuoluline. Samas nõuab ta kindlust, ohutust, kaitstust, mida just pakuvadki rahvusvahelised standardid. Inimene tahab eelseid, mida pakuvad standardid – kokkusobivust, vahetatavust, töökindlust ja kvaliteeti. Tänu standarditele soovivad kõik suurendada käivet, hoida madalana hindu, pääseda kergemini rahvusvahelisele turule. Kasutades rahvusvahelisi standardeid samal ajal ka kaitsta meid ümbritsevat keskkonda.

Alates hetkest, mil me hommikul avame silmad ja edasi terve ööpäeva jooksul on rahvusvahelised standardid meiega nii tööl, kodus kui puhkehetkel.

Esimene asi, mida hommikul kasutame, on hambahari. Selle harjaste tugevus või pehmus on nt kindlaks määratud standardiga ISO 8627.

Kui paneme tule põlema, ei mõtle me sellele, et ka elektripirnid on standardiseeritud.

Hüpatas autosse, et tööle sõita, ei mõtle me nendele paljudele standarditele, milles kehtestatud katsemeetodite järgi on katsetatud turvapadjad, pakiraam auto katusel, näidikud armatuuril, kindlaks määratud kaitseraudade kõrgus jne.

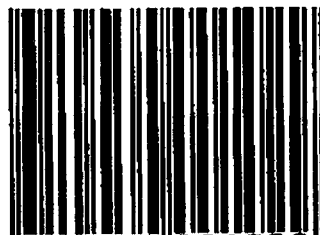
Pliidid, külmikud ja hommikusöögi nõud kodus vastavad standarditele, arvutid, skannerid, faksid, printerid kontoris samuti. Paberiformaadid peavad olema kõikjal ühesugused.

Arhitektid vahetavad jooniseid üle merede loetud sekundite vältel kasutades sama keelt kõnelevaid arvuteid; puusepad üle kogu maailma kasutavad detailide ühendamiseks ühesuguse moodsa mutreid, polte ja kruvisid. Need on kõik rahvusvahelised standardid.

ISO mõõtühikute standardid on kasutusel kogu maailmas, nende sümbolid mõistetakse kõikjal.

On teil vaja sularaha? Õnneks on pangakaartide formaadid standardiseeritud, nii et te võite võtta raha ükskõik millisest automaadist ükskõik kus see ka ei asuks. Või maksta restoranis lõuna eest standardiseeritud krediitkaardiga.

Enne kojuminekut peaks läbi minema poest. Ka siin võib kõikjal leida jälgi ISO standarditest. Toiduained ja joogid on tihtipeale toodetud, katsetatud ja pakendatud rahvusvaheliste standardite järgi.

Joonkoodid aitavad kassapidajatel kiiresti teenindada ostjaid ja laotöölistel automaatselt fikseerida laoseisu.

Tagasi kodus. Laste mänguasjad töötavad standardiseeritud patareidel ning televisiooni ja audio-video materjalide standardid tagavad nende kokkusobivuse ja kvaliteedi.

Valmistudes veetma nädalalõppu paneme valmis spordivahendid. Alates jalgratastest ning lõpetades kanuude ja tennisereketite ning –pallidega – kõik vastavad ISO standarditele.

Me ei tohi unustada ka fotoaparaati. Filmi tundlikkus on kõikjal standardiseeritud.

Ööpäevaringselt on üle 11000 rahvusvahelise standardi meiega. Mõned tehnilised standardid on abiks tööstuse erinevates valdkondades, teised on orienteeritud tarbijaile aidates kindlustada nende ohutust ja rahulolu, mõned on suunatud teenindussektorile parandamaks teenuse kvaliteeti, teised – tootele orienteeritud kindlustamaks kaupade kvaliteeti.

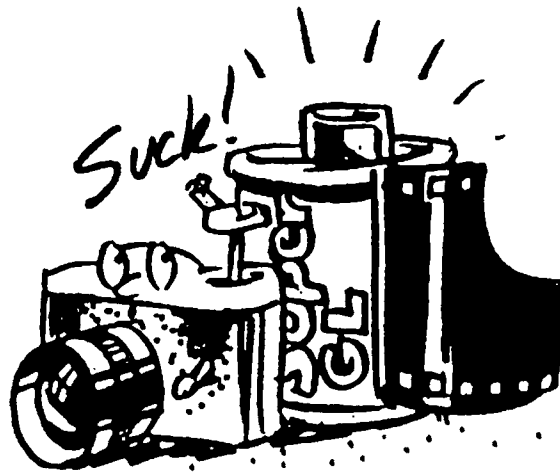
ISO Bulletin 10/1998 ainetel ■AL

RAHVUSLIKE STANDARDIORGANITE ROLLIST 21. SAJANDIL

Rahvusvahelised ISO standardid on soovitud, kuid neid kasutatakse väga palju just seetõttu, et nende sisu osas on jõudnud kokkuleppele kõik asjast-huvitatud osapooled, s.t nende vahel on saavutatud konsensus. Samas on konsensuse saavutamine väga aeganõudev protsess, kuna standardi kavandit arutatakse seni kuni kõik osapooled sellega rahule jäävad. Eriti raske on saavutada kompromissi tootjate ja tarbijate vahel.

Rahulolematus rahvusvaheliste standardite valmimise liiga pika ajaga kutsub esile standardiorganite tõsise kriitika ning on standardite vajajaid sundinud otsima muid teid vajalike normdokumentide ettevalmistamiseks. Nii ongi

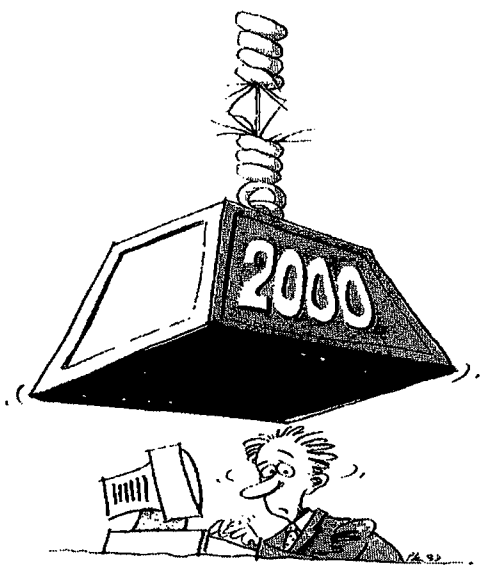
Õnneks ei ole meil vaja teada neid kõiki. Kui nad kord on juba kasutusele võetud, ei pea me neile enam mõtlema. Nad teevad oma tööd. Vaikselts. Efektiivselt. Head standardid ei pea olema nähtaval, nad peavad olema võetud kasutusele.

rahvusvaheliste standardite kõrvale ilmunud kitsamas ringis konsensuse saavutanud dokumendid, nagu ISO tehnopeetsifikaadid (ISO/TS), rahvusvahelised tehnilised kokkulepped (ITA) jne. Väga raske on ette ennustada, kuidas täpselt hakkab toimuma rahvusvaheliste standardite ettevalmistamine lähiaastatel, kuid kindlasti vajavad võimalikud stsenaariumid juba praegu läbiarutamist.

Üks taoline tõsine arutelu toimus ISO Peaassamblee avatud sessiooni "Rahvuslikud standardiorganid 21. sajandil" raames k.a 15. septembril Genfis. Oma arvamuse esitasid ettevõtete, tarbijaorganisatsioonide ja rahvuslike standardiorganite esindajad. Sessiooni avasõnas

juhtis ISO praegune president Liew Mun Leong tähelepanu mõningatele 21. sajandi algust iseloomustavatele tingimustele, nagu turgude globaliseerumine, kuid samas ka territoriaalsete turgude olemasolu; kiiresti uuenev tehnoloogia ning vajadus tegutseda infoühiskonnas. Tõsiseks väljakutseks saab olema nii tööstuslikult arenenud riikide kui ülemineku- ja arenguriikide rahvuslike standardiorganite finantseerimine.

Sessiooni üldjuht Saksa Standardiinstituudi DIN direktor prof. Dr Helmut Reihlen pakkus arutamiseks kaks stsenaariumi:

- 1) kavandite osas saavutatakse konsensus ISO rahvuslike liikmete kaudu nagu see toimub käesoleval ajal;
- 2) kavandite osas saavutatakse konsensus ühe-etapiliselt asjasthuvitatud osapoolte vahetu osalemise kaudu, eelnevalt kokku leppimata standardi sisu osas rahvuslikul tasandil.

Professor Reihlen soovitas kaaluda, kas ikka teise versiooni korral on õige lugeda tulemust saavutatuks konsensusse teel. Kui puudub vahepealne rahvusliku konsensusse etapp, tekib oht, et puuduvate ressursside ning vähese keeleoskuse tõttu ei osale otsustamises

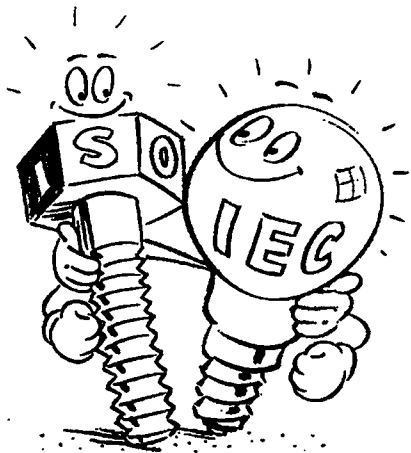
kõik asjasthuvitatud osapooled. Sessioonil osalejad kuulasid kõrgelt arenenud tööstusriikide standardiorganite (Hollandi, Kanada) ning ülemineku- ja arenguriikide standardiorganite (Malaisia, Sloveenia jt) esindajate sõnavõtte rahvuslikust standardimisest ning osalemisest rahvusvahelises koostöös.

Tarbijaorganisatsioon esindanud Taani Tarbijate Nõukogu esinaine Benedicte Federspiel tõdes, et tarbijate osalemine rahvusvaheliste standardite ettevalmistamises on ebarahuldav, kuna tarbijaorganisatsioonidel puuduvad vahendid esindajate saatmiseks rahvusvahelistele töökoosolekutele. Sellest tulenevalt avaldas pr Federspiel kartust, et standardid muutuvad üha enam tööstuse huve peegeldavateks dokumentideks. Standardite kasutajate rahvusvahelist organisatsiooni IFAN esindav John McDonald soovitas selle vältimiseks moodustada ISO juurde Tarbijate Nõukogu.

Väga huvitav oli kuulata suurte rahvusvaheliste ettevõtete nagu Daimler Benz AG ja Siemens AG esindajate ettekandeid standardiorganite rollist 21. sajandil ning rahvusvaheliste standardite kättesaadavusest. Ootused olid küllaltki vastakad. Standardiorganeid sooviti näha ainult standardimise osapooli ühendajate rollis (töökoosolekute korraldajad, kokkulepete fikseerijad), aga ka kui standardite tõlgendajaid ja info levitajaid. Suure diskussiooni algatas ettepanek, et kõik rahvusvahelised standardid peaksid olema tasuta kättesaadavad, mis eeldab standardiorganite finantseerimist taoliselt, et ei oleks vaja arvestada sissetulekutega standardite müügist. Selline soov tekitas standardiorganite esindajate suurt vastuseisu, kusjuures nõustuti küll sellega, et infole oleks juurdepääs, kuid see ei tähenda tasuta infot.

Pikalt diskuteeriti, kas on vaja rahvusvahelisi standardeid üle võtta

rahvuslikeks standarditeks. Miks ei võiks neid üle võtmata otse rakendada.

Enamik ettekandjaid nentis siiski, et ka rahvusvaheliste standardite ülevõtt rahvuslikeks standarditeks peaks jätkuma, kuna ülevõtul tühistatakse

Endla Sandberg
Standardiosakonna juhataja

TSEMENDI TEHNILISES KOMITEES

10-11. septembrini toimus Kopenhaagenis CEN/TC 51 "Tsement ja ehituslubi" 24. aastakoosolek, mille tööst võtsid osa 22 rahvuslikku standardiorganisatsiooni esindava Euroopa riigi tsemendi ja lubja spetsialistid.

Kokku üle 50 delegaadi seas esindas Eestit TTÜ ehitustootluse instituudi direktor EVS/TK 2 "Tsement ja lubi" esimees Toomas Laur.

Kahe päeva jooksul arutati läbi 22 teemat. Kuulati ära 6 töörühma juhi ettekanded kahe aastakoosoleku vahelisel perioodil tehtud töö tulemustest. Kokku võeti vastu 23 resolutsiooni, mis fikseerisid olukorra Euroopa standardite koostamisel tsemendi ja lubja valdkonnas.

Üheks keerukamaks ülesandeks on ehitustoodete direktiiviga ühtlustatud standardite koostamine.

konfliktset rahvuslikud standardid. Eriti on vajalik aga ülevõtt, kui rahvusvaheline standard on vaja teha kättesaadavaks muus kui inglise või prantsuse keeles.

Lõppjärel duseks oli, et edukaks rahvusvaheliseks standardimiseks on vaja tugevaid rahvuslikke standardiorganeid. Nende roll 21. sajandil põhimõtteliselt ei muutu, kuid nad peavad tegema oma tööd hoopis paremini, et ISO standarditel oleks rahvusvaheline tunnustus ning et nad edaspidi omaksid veelgi suuremat tähtsust nii riikide majanduse arengus, rahvusvahelises kaubanduses kui ka igapäevaelus..

Tundub, et standardite koostamise mandaadi väljaandnud Euroopa Komisjoni ja CEN-i töötajad ei ole selle ala kõige paremad spetsialistid või lihtsalt kaitsevad korra väljakäidud nõudeid.

TC 51 liikmed on näinud suurt vaeva tõestamaks näiteks, et tsemendile ei ole võimalik esitada külmakindluse nõuet jne.

Seoses tsemendi standardikavandite prEN 197-1 ja prEN 197-2 viimaste redaktsioonide kooskõlla viimisega harmoneeritud standardite nõuetega lükkub nende vastuvõtmine Euroopa standarditeks aasta-poolteise võrra edasi.

Kogu sellealase töö mahukust, arvesse võttes erinevate riikide ressurside, ehitustavade ja -tehnoloogia eripära, iseloomustab fakt, et ühe ehituse põhimaterjali – tsemendi standardi

koostamine, mis hõlmab 27 hariliku tsemendi eriliiki, võtab aega ligikaudu 25 aastat närvesöövat tööd.

Eesti on käesoleval ajal üle võtnud 6 tsemendi katsetamise Euroopa

standardit. Järgmiste standardite ülevõtmise kohta teeb EVS/TK 2 otsuse lähiajal.

Toomas Laur
EVS/TK 2 esimees

AKREDITERIMINE

STANDARDIAMET LIITUS EA-GA

Teatavasti moodustati Euroopa akrediteerimisalane koostööfoorum EA (European co-operation for Accreditation) 1997.a novembris kahe organisatsiooni EAL (European co-operation for Accreditation of Laboratories) ja EAC (European Accreditation of Certification) liitumise tulemusena. EA peamine eesmärk on riikidevaheliste kaubandustöketek kõrvaldamine eri riikide vastavushindamisüsteemide ühtlustamise ja akrediteerimisorganite ekvivalentsuse tagamise kaudu. Nimelt on sel teel võimalik saavutada olukord, kus ühes riigis katsetatud ja sertifitseeritud toode leiab heakskiidu ka teistes riikides ("tested or certified once – accepted everywhere"). EA täisliikmed on 21 Lääne-Euroopa akrediteerimisorganit, assotsieerunud liikmed Tšehhi, Slovakkia, Ungari, Sloveenia, Leedu ja Eesti akrediteerimisorganid.

Standardiamet kui Eesti rahvuslik akrediteerimisorgan võeti EA assotsieerunud liikmeks k.a juunis toimunud EA Peaassambleel. Sellega tunnustas EA meie ja Lääne-Euroopa akrediteerimisorganite tööpõhimõtete samasust.

EA raames avaneb meil lähiaastail võimalus liituda rahvuslike akrediteerimisorganite vahelise mitmepoolse vastastikuse tunnustamise leppega (MLA), mis tagab kõigile meie poolt akrediteeritud laboritele, sertifitseerimis- ja inspeksioonorganitele üleeuroopalise tunnustuse. Siinjuures on oluline rõhutada, et rahvusvaheline tunnustus ei laiene meie poolt tunnustatud laboritele/organitele, vaid ainult akrediteeritutele. MLA-ga liitumisele eelneb meie rahvusliku akrediteerimisorgani EA-poolne kontroll (nn. peer evaluation) veendumaks meie vastavuses kõigile EA nõuetele.

Standardiameti poolt on seni akrediteeritud 8 katselaborit ja 1 inspeksioonorgan, kusjuures 2 laborit 8-st (keskus EhitusTEST ja OÜ Eesti Keskkonnauuringute Keskus) omavad ka Lääne (vastavalt Soome ja Saksa) akrediteerimisorgani tunnustust.

Lisaks on Standardiameti poolt tunnustatud 90 katselaborit ja 6 tootesertifitseerimisorganit.

Viktor Krutob
EVS Peadirektori asetäitja

CEN UUDISED

PAKEND JA KESKKOND

CEN/TC 261 "Pakendamine" on saanud avalikuks arvamusküsitluseks valmis pakendistandardite kavandid. Standardid on ette valmistatud 1994. a detsembri Direktiivi 94/62/EC "Pakendid ja pakendimaterjalid" oluliste nõuete toetuseks Euroopa Komisjoni mandaadi alusel.

Nende standardite kohta avaldatakse viited Official Journal-is ja saavad seeläbi ühtlustatud standardite staatuse tagades kaupade vaba liikumise kogu Euroopa majandusruumis.

Seni ei ole pakendite keskkonnaaspektide rahvuslikke standardeid, seega oli standardite koostajatel vaid direktiivi, mandaadi ja mõned mitteametlikud nõuanded.

Põhilised nõuded pakendistandardites:

- ❖ Pakendi kaal ja suurus peavad olema viidud minimaalseks, seejuures peab pakend tagama pakendatud kauba säilivuse ja ohutuse.
- ❖ Kasutusaja lõpus peavad pakendite kahjulikud mõjud keskkonnale olema võimalikult väikesed.
- ❖ Pakendid peavad olema korduvkasutatavad või taaskasutatavad materjali, energia või komposti tootmiseks.

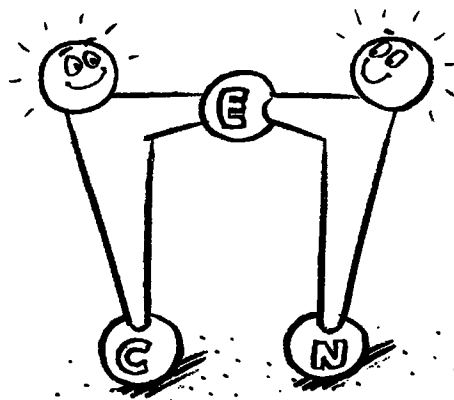
Pakendistandardite sarjas on kavas 6 põhistandardit ja rida abistavaid standardeid.

Lisaks viiele mandaadiga koostatud standardile (preventsioon, korduvkasutamine; taaskasutamine materjali, energia, orgaaniliseks tootmiseks) on CEN eksperdid ette valmistanud ka nn "vihmavarju" e katusstandardi kavandi, mis annab ülevaate, milliseid standardeid sari sisaldab ja kuidas neid kasutada:

- Lisaks juba varem tegutsenud CEN/ISSS tööühmadesle on alustanud tegevust pangandustööühm WOSA/XFS ning diabeetikute tervishoiualane ICT.

Septembri lõpus peavad oma avakoosoleku Haiglahangete sektor (ECHOP) ning Sanitaarseadmete ja küttesektor.

Lähemal ajal on alustamas tööd veel kolm uut tööühma ja hulk projekte on planeerimisfaasis.

UUDISED INTERNETIST

- Lisaks EL seadusandluse täistekstide andmebaasile CELEX on sama materjal nüüd kättesaadav ka internetist aadressil <http://europa.eu.int/eur-lex/>
- PRAQIII avalikud pakkumised on nüüdsest kättesaadavad vaid internetist aadressil www.europa.eu.int/comm/dg1a/phare/to/luptend.htm

SEPTEMBRIS SAADUD ISO STANDARDID

TC 4 Veerelaagrid

ISO 12240-1:1998	G	Spherical plain bearings -- Part 1: Radial spherical plain bearings
ISO 12240-2:1998	B	Spherical plain bearings -- Part 2: Angular contact radial spherical plain bearings
ISO 12240-3:1998	B	Spherical plain bearings -- Part 3: Thrust spherical plain bearings
ISO 12240-4:1998	F	Spherical plain bearings -- Part 4: Spherical plain bearing rod ends

TC 5 Teras- ja malmtorud ning toruliitmikud

ISO 2531:1998	T	Ductile iron pipes, fittings, accessories and their joints for water or gas applications
---------------	---	--

TC 8 Laevad ja vesiehitised

ISO 6042:1998	F	Ships and marine technology -- Weathertight single-leaf steel doors
---------------	---	---

TC 20 Õhu- ja kosmosesõidukid

ISO 12173:1998	U	Space data and information transfer systems -- Telecommand -- Command operation procedures
----------------	---	--

TC 22 Maanteesõidukid

ISO 7628-1:1998	A	Road vehicles -- Thermoplastics tubing for use in air braking systems -- Part 1: Dimensions and marking
ISO 7628-2:1998	M	Road vehicles -- Thermoplastics tubing for air braking systems -- Part 2: Mounting on vehicle and test methods

TC 23 Põllu- ja metsatöötraktorid jm masinad

ISO 9644/AMD1:1998	XZ	Amendment 1 to ISO 9644:1993
--------------------	----	------------------------------

TC 27 Tahked mineraalkütused

ISO 14180:1998	H	Solid mineral fuels -- Guidance on the sampling of coal seams
----------------	---	---

TC 34 Põllumajanduslikud toiduained

ISO 734-1:1998	D	Oilseed residues -- Determination of oil content -- Part 1: Extraction method with hexane (or light petroleum)
ISO 734-2:1998	D	Oilseed residues -- Determination of oil content -- Part 2: Rapid extraction method
ISO 750:1998	B	Fruit and vegetable products -- Determination of titrable acidity
ISO 751:1998	B	Fruit and vegetable products -- Determination of water-insoluble solids
ISO 2447:1998	B	Fruit and vegetable products -- Determination of tin content
ISO 2448:1998	C	Fruit and vegetable products -- Determination of ethanol content
ISO 3960:1998	D	Animal and vegetable fats and oils -- Determination of peroxide value
ISO 9831:1998	L	Animal feeding stuffs, animal products, and faeces or urine -- Determination of gross calorific value -- Bomb calorimeter method

TC 35 Värvid ja lakid

ISO 3233:1998	E	Paints and varnishes -- Determination of percentage volume of non-volatile matter by measuring the density of a dried coating
ISO 3668:1998	E	Paints and varnishes -- Visual comparison of the colour of paints

TC 38 Tekstiil

ISO 3175-1:1998	D	Textiles -- Dry-cleaning and finishing -- Part 1: Method for assessing the cleanliness of textiles and garments
ISO 3175-2:1998	C	Textiles -- Dry-cleaning and finishing -- Part 2: Procedures for tetrachloroethene
ISO 14184-2:1998	F	Textiles -- Determination of formaldehyde -- Part 2: Released formaldehyde (vapour absorption method)